

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. № УК - 5

София, 15.07.2005 г.

УКАЗАНИЕ

относно данъчното третиране на чуждестранни лица при придобиване на акции, чрез използване на компенсаторни инструменти, както и данъчното третиране на сделки извършени на регулиран български пазар на ценни книжа

Настоящото указание е разработено съгласно разпоредбата на чл.232, ал.2, т.2 от Данъчния процесуален кодекс, според която министъра на финансите изготвя общи становища и указания за единното прилагане на данъчното законодателство, които са задължителни за органите в структурата на Министерство на финансите.

Целта на указанието е да определи:

1. Данъчното третиране, в случаите, когато **чуждестранни лица** придобиват акции на регулиран пазар, заплащането на които става чрез използване на **компенсаторни инструменти**, съгласно Закона за сделките с компенсаторни инструменти;
2. Данъчното третиране на сделки, извършени на регулиран български пазар на ценни книжа и по-конкретно необходимо ли е **покупката и продажбата** на акции на публични дружества и търгуеми права на акции на публични дружества да бъде извършена на регулиран български пазар на ценни книжа или е достатъчно **само продажбата** на посочените ценни книжа да бъде извършена на посочения пазар (без значение от начина на придобиване), за да се приложат разпоредбите на:
 - чл.23, ал.2, т.17; чл.23, ал.3, т.3; чл.34, ал.5 от Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО);
 - и
 - чл.12, ал.1, т.15 от Закона за облагане доходите на физическите лица (ЗОДФЛ).

По т.1:

При придобиване от чуждестранни лица на акции, заплащането на които става чрез използване на компенсаторни инструменти, не е налице продажба или замяна на компенсаторни инструменти, поради което разпоредбата на чл.12, ал.3 от ЗКПО не се прилага и не следва да бъде удържан данък при източника по реда на чл.34, ал.4 от ЗКПО.

Мотивите за посоченото данъчно третиране са следните:

За да бъде приложена разпоредбата на чл.12, ал.3 от ЗКПО е необходимо да е налице **продажба** на определени активи (дялови участия, ценни книги или финансови активи). Нормативният акт регламентиращ издаването, сделките и плащанията с компенсаторни инструменти е Закона за сделките с компенсаторни инструменти (ЗСКИ). Глава трета от този закон регламентира **сделките и плащанията** с компенсаторни инструменти. Анализирайки нормите на закона се стига до извода, че **сделка** с компенсаторни инструменти и **плащане** с

компенсаторни инструменти са **два различни начина на използване на компенсаторните инструменти**, уредени в различни разпоредби от закона.

Продажбата на компенсаторни инструменти е регламентирана в **чл.8 и следващите от ЗСКИ**, съгласно които продажба на компенсаторни инструменти се извършва само на регулиран пазар на ценни книжа при условията и по реда на Закона за публичното предлагане на ценни книжа. **Плащането** с компенсаторни инструменти е регламентирано в **чл.13 и следващите от ЗСКИ**. Продажбата на акции на регулиран пазар, заплащането на които става чрез използване на компенсаторни инструменти, представлява **плащане с компенсаторни инструменти**, което е регламентирано в **чл.13, ал.4 от ЗСКИ**, а **не продажба** на компенсаторни инструменти (чл.8 от ЗСКИ), поради което разпоредбата на **чл.12, ал.3 от ЗКПО не може да се приложи**.

По своята икономическа същност придобиването на акции на регулиран пазар, срещу компенсаторни инструменти, представлява покупко-продажба на акции, за които в случая не се заплаща с пари, а със **заместващо парите временно платежно средство – компенсаторни инструменти**. В конкретната ситуация, използваните компенсаторни инструменти са изпълнили функцията, вменена им по реда на специалните закони, а именно използвани са като **заместващо парите платежно средство**. В тази хипотеза не би могло да се твърди, че притежателят на компенсаторни инструменти ги продава (или заменя), а купувача-държавата заплаща за тях с притежавани от нея акции в определено предприятие. Аргумент в посока на изразеното е и факта, че след плащането с компенсаторни инструменти, същите се заличават (чл.13, ал.4 от ЗСКИ).

Отчитайки факта, че заплащането на придобитите акции с компенсаторни инструменти не представлява продажба на компенсаторни инструменти, то към момента на придобиването на посочените акции, **не се реализира доход от продажба на компенсаторни инструменти**. В тази връзка, в случай, че **чуждестранно физическо лице** придобие акции, заплащането на които става чрез използване на компенсаторни инструменти, то **не е налице реализиране на доход** по смисъла на Закона за облагане доходите на физическите лица към момента на придобиване на акциите и следователно **не е налице основание за облагане към този момент**.

Компенсаторни инструменти, придобити от чуждестранно лице на регулиран пазар, които в последствие се продават от него на трето лице (чл.8 от ЗСКИ) представлява сделка, в резултат на която е възможно да бъде реализиран доход (в случай, че е налице положителна разлика между продажната цена и документално доказаната цена на придобиване на компенсаторните инструменти), поради което в този случай чл.12, ал.3 и чл.34, ал.4 от ЗКПО следва да бъдат приложени.

По т.2:

Целта на разпоредбите на чл.23, ал.2, т.17; чл.23, ал.3, т.3; чл.34, ал.5 от ЗКПО и чл.12, ал.1, т.15 от ЗОДФЛ е да се освободи **печалбата/дохода**, реализиран/а в резултат на извършване на посочените сделки с ценни книжа, от облагане с корпоративен данък (да не се признае за данъчни цели реализираната загуба), респективно с данък върху доходите на физическите лица или в случай, че доходът е реализиран от чуждестранно лице да не бъде удържан данък при източника. Печалбата/доходът от сделки с ценни книжа се реализира **едва след продажбата** на ценните книжа.

Разпоредбите касаят освобождаване от облагане на посочените печалби/доходи, само когато те са реализирани на регулиран български пазар на ценни книжа, с което се цели насърчаване на продажбите (сделките) на определени ценни книжа на регулирания пазар и следователно стимулиране на вторичната им търговия (пазар). Насърчаването на посочените сделки на регулирания пазар се постига чрез освобождаване на печалбата, реализирана **при продажбата** на съответните ценни книжа, независимо от начина по който са придобити тези ценни книжа (на регулиран пазар или по друг начин). В случай, че волята на законодателя е била освобождаване от облагане да бъде налице само когато **и покупката и продажбата** на ценните книжа са извършени на регулирания български пазар на ценни книжа, то това изискване е следвало **изрично** да бъде посочено в конкретните разпоредби на ЗКПО и ЗОДФЛ. В действащите към момента разпоредби подобни изисквания **не съществуват**.

С оглед на гореизложеното, разпоредбите на чл.23, ал.2, т.17; чл.23, ал.3, т.3; чл.34, ал.5 от ЗКПО и чл.12, ал.1, т.15 от ЗОДФЛ се прилагат в случай, че **продажбата** на акции на публични дружества и търгуеми права на акции на публични дружества е извършена на регулиран български пазар на ценни книжа, **независимо от начина на придобиване на продадените ценни книжа**.

(подпис)

Милен Велчев
Министър на финансите